

1. Una incursió en els nostres orígens i en la nostra història

Pere Puig

President de la Societat Catalana d'Economia

Permeteu-me que saludi ben cordialment, i en primer lloc, tant el president de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), el senyor Salvador Giner, com el president de Caixa Catalunya, el senyor Narcís Serra, que avui ens acompanyen i a qui molt agraïm la seva presència en aquest acte acadèmic i commemoratiu. Una salutació i un agraïment que faig extensius, de tot cor, a tots els ponents, a la Junta de la Societat Catalana d'Economia (SCE) i als organitzadors, i també a tots els qui sou aquí amb nosaltres i heu decidit participar en les diverses sessions de la present jornada.

Com a president de la SCE a mi em toca ara dirigir-vos unes paraules. Com us podeu imaginar, aquestes no poden ser més que de joia i d'agraïment, en un acte que, en primer lloc, té un caràcter eminentment festiu. Una joia i un agraïment que espero que són compartits per tots vosaltres i per moltes de les persones que avui no es troben aquí, però que ens han manifestat que voldrien haver-nos pogut acompanyar.

Aquesta jornada, en què commemorem la creació de dos premis d'economia de la nostra Societat —el Premi Catalunya d'Economia, aparegut l'any 1991, i el Premi Societat Catalana d'Economia, creat l'any 1996—, ens ofereix, més enllà de ser el motiu que ens ha portat a aplegar-nos en aquesta bonica Sala Pere Coromines, una ocasió important de reflexió acadèmica. Ens permet, en certa manera, establir un balanç i, a més, intercanviar diversos coneixements i experiències al voltant dels temes suscitats pel conjunt dels bons treballs guardonats al seu moment. A la vegada, però, constitueix una oportunitat que ens porta a celebrar el que jo m'atreveria a qualificar com una festa extraordinària al voltant d'unes iniciatives que mereixen reconeixement.

Penso que és raonable manifestar-vos públicament, en veu alta, la nostra satisfacció per l'itinerari recorregut fins aquí. A la vegada cal afegir-hi la nostra convicció que, comptant amb el mateix entusiasme i, no cal dir-ho, amb els importants ajuts rebuts, estem segurs de poder continuar endavant en l'itinerari recorregut pel que fa als dos premis que avui commemorem. Deixeu-me manifestar, en nom de tothom, el nostre profund reconeixement pels ajuts i per les expressions de suport rebuts. En primer lloc, sens dubte, ens hem de dirigir a l'IEC, l'entitat que avui ens acull en l'esplèndid marc del seu centenari. En segon lloc, i de manera molt especial, dirigeixo el nostre agraïment a Caixa Catalunya per l'important i generós patrocini que ens ha atorgat —i que ens continua atorgant. Aquesta entitat financera, com tots sabeu, és la que ha anat patrocinant els dos premis des del moment de la seva creació. Una entitat que avui és representada pel seu president, economista i membre de la SCE, el senyor Narcís Serra, que ens acompanya en aquest acte.

Permeteu-me tornar a expressar el meu agraïment, per la seva presència entre nosaltres, al nostre president, el senyor Salvador Giner. Ell deté actualment la màxima representació de la institució que avui ens acull, una institució de què nosaltres formem part com a societat filial des de fa molts

anys i amb la qual hem compartit en el passat i avui compartim —potser més que mai— uns fets i uns esdeveniments molt notables.

Precisament la constatació de la vinculació creixent de la nostra Societat en el conjunt de la vida acadèmica de l'IEC i el fet mateix de la nostra presència en el programa d'actes de la celebració del seu primer centenari han estat el que m'ha portat a tractar de revisar i de plantejar-vos un repàs mínim —potser fins i tot esquemàtic— de quins han estat alguns fets bàsics de la història de la nostra Societat dins del conjunt d'aquella institució científica. No seran més que algunes pinzellades sobre una part de la llarga tasca feta. Procuraré destacar-ne, en particular, quins han estat els orígens i quins els veritables protagonistes de la creació i la posada en marxa efectives dels dos premis que avui commemorem.

L'any 1968 fou creada, dins de l'IEC, la Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS), com a desdoblament de l'antiga Secció de Ciències, amb la missió d'estudiar la filosofia, el dret, l'economia, la sociologia, la geografia humana i algunes altres disciplines afins, segons ens indica l'*Anuari* de la SCEJES de 1977-1978.

Entre els membres de la dita SFCS, a més del seu president, el conegut jurista senyor Ramon Faus i Esteve, figuraven com a membres numeraris els economistes Joan Sardà i Dexeus (1968) i Ramon Trias Fargas (1968), i com a membres adjunts, els economistes Josep M. Muntaner Pascual (1979) i Carles A. Gasòliba i Böhm (1979), aquest darrer amb funcions de secretari de la Secció.

Si hom consulta, però, unes pàgines més endavant, el mateix *Anuari* de la SCEJES del curs acadèmic 1977-1978, s'assabenta que, a partir de l'any 1913 i fins a l'any 1979, l'IEC ja havia anat creant tot un seguit de fins a tretze societats filials del mateix IEC, dependents d'una o d'algunes de les seves seccions, per tal de possibilitar la incorporació d'estudiosos —es diu literalment— a les empreses o les tasques científiques que pretenia desenvolupar la institució esmentada.

L'any 1951 (concretament el 13 d'octubre) ja hi apareix esmentada la SCEJES (la setena en ordre cronològic dins d'una llista en què figuren en els primers llocs la Societat Catalana de Biologia (1913), la Institució d'Història Natural (1915), la Societat Catalana de Filosofia (1923), la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques (1931), la Societat Catalana de Geografia (1935) i la Societat Catalana d'Estudis Històrics (1946).

A la darreria de l'any 1977 hom constituí, per fi, una comissió gestora per a engegar de nou un conjunt d'activitats de la Secció d'Economia que s'havia de crear dins de la dita SCEJES amb l'objectiu d'agrupar «tots els economistes de llengua catalana que treballen en l'estudi i la recerca de l'economia, en qualsevol de les seves branques, amb un especial interès en les temàtiques econòmiques relatives als Països Catalans».

En el Ple de la Junta General de la Secció de l'any 1979 s'aprovà la següent Junta de Govern de la Secció d'Economia de la SCEJES (la qual, de fet, constitueix la primera Junta de Govern de la Secció que havia de deixar pas a la creació del que avui és la nostra pròpia entitat, la Societat Catalana d'Economia). En foren membres: com a president, Josep M. Muntaner Pascual (1979-1983); com a secretari, Carles Gasòliba i Böhm (1979-1980); com a tresorer, Carles Camps i García (1979-1980); com a vocals, Humbert Sanz i García, Francesc Homs i Ferrer, Juan Molina, Alexandre Checchi i Frederic Ribas i Massana; i com a delegat de l'IEC, Ramon Faus i Esteve.

Foren encara presidents i vicepresident de la Secció d'Economia de la SCEJES durant els sis anys compresos entre 1979 i 1985, a més del mateix J. M. Muntaner, Antoni Serra Ramoneda i Joaquim Muns i Albuixech. Com a secretaris i tesorers, hi actuaren al llarg d'aquest període Joan Ignasi Puigdollers, Francesc Homs, Carles Camps i, per fi, Humbert Sanz. Hi actuà com a delegat de l'IEC el senyor Ramon Faus i Esteve.

El dia 9 de juliol de 1986 (en el VI Ple anual) s'aprovaren els nous Estatuts de la nova SCE i més tard (el 30 de juny de 1987), avui fa pràcticament vint anys, se n'aprovà també el Reglament. La presidència i la vicepresidència de la SCE en aquesta etapa foren compartides per Antoni Serra Ramoneda i Joaquim Muns Albuixech. Tant el Reglament com els Estatuts diuen: «La Societat Catalana d'Economia, filial de l'IEC i adscrita a la Secció de Filosofia i de Ciències Socials, és una societat acadèmica, creada per fomentar l'estudi i la recerca econòmica i procurar-ne la difusió i el seu àmbit natural de projecció s'estén a les terres de llengua i cultura catalanes.»

Una junta renovada en el IX Ple anual de 20 de desembre de 1989 fou ja presidida per Joaquim Muns i Albuixech (1987-1993) i com a vicepresident hi figurà Josep Jané (1989-1993). A partir de l'any 1993 Josep Jané passà a ser el nou president fins al 15 de març del 2001. Josep Vergés fou el secretari d'aquestes diverses juntes fins a la seva renúncia l'any 2006, en què Eduard Arruga passà a ocupar el seu lloc. Humbert Sanz continua essent-ne l'actual tresorer. Hi actuaren en aquesta etapa com a delegats de l'IEC, primer, el senyor Carles Gasòliba i, més tard, el senyor Lluís Figa i Faura. Avui en dia qui ocupa aquest lloc és el nostre amic i antic president, el senyor Joaquim Muns Albuixech.

En la nova etapa de la SCE que s'inicià l'any 1987, es varen crear els dos premis que precisament avui celebrem. El primer fou el Premi Catalunya d'Economia, creat l'any 1991, quan la nostra Societat era presidida per Joaquim Muns i Albuixech i n'era vicepresident Josep Jané; Josep C. Vergés n'era el secretari. El segon fou el Premi Societat Catalana d'Economia, creat en l'etapa de la presidència de Josep Jané, en la qual el vicepresident era Pere Puig i Bastard, i encara secretari, Josep C. Vergés.

Amb un autèntic goig avui ens trobem reunits tots plegats aquí per celebrar en una mateixa jornada, commemorativa i acadèmica, un acte acadèmic en què pretenem retre un homenatge merescut als qui foren els creadors dels dos premis esmentats, els presidents professors Joaquim Muns i Josep Jané, que avui ens acompanyen i als qui —conjuntament amb ells— durant tants anys s'han esforçat en aquesta tasca. Volem recordar sobretot els qui ens han anat prestant el seu ajut i la seva comprensió per a fer possible que aquestes dues iniciatives, que avui ja tenen més de quinze anys, continuïn essent una realitat. Seguirem mantenint aquests fruits —no en tingueu cap dubte— i procurarem seguir estimulant tant la recerca com el debat acadèmic i professional, a casa nostra, entre la gent dels més diferents àmbits que treballa en l'extens i encoratjador camp de l'economia.

Deixeu-me acabar dient que us agraeixo —us agraim tots els organitzadors— la vostra amable presència avui aquí entre nosaltres. Vagin també dirigits el nostre agraïment i la nostra renovada felicitació als antics guardonats, als membres dels diferents jurats i als components de les juntes anteriors de la nostra Societat. I també expresso el nostre reconeixement a les autoritats de l'IEC, al president de Caixa Catalunya i als altres bons amics que heu decidit d'acompanyar-nos.

Moltes gràcies a tothom per la vostra assistència i pel fet d'haver col·laborat a fer possible una celebració per a nosaltres ben entranyable i certament important. El nostre agraïment més cordial va

dirigit també a tots els qui hi han aportat el seu esforç —ponents, organitzadors i personal de secretaria i manteniment de l'IEC— i que amb la seva contribució efectiva han fet possible la realització efectiva d'aquesta jornada.

Molt agraït a tothom, un cop més. La meva petició a tots vosaltres ara —els assistents que són a la sala i als ponents— és seguir contribuint amb la vostra participació activa a l'èxit de les parts següents d'aquesta jornada.